

Mál nr. 385/2019**M og
V vegna kaskótryggingar bifreiðarinnar A****Ágreiningur hvort atvik við tjónsatburð falli undir bótaskvið vátryggingar.****Gögn.**

Málskot mótttekið 10.11.2019 ásamt fylgiskjöllum 1-4.

Bréf V dags. 22.11.2019.

Viðbótarathugasemdir M, dags. 26.11.2019.

Málsatvik.

Hinn 18. október 2019 sendi M tjónstilkynningu til V um að bifreið hennar, A, hefði fallið niður af tjakki með þeim afleiðingum að skemmdir urðu á síl og vinstri framhurð. Gerði M kröfu til bóta úr kaskótryggingu bifreiðarinnar hjá V vegna þessa. Með bréfi dags. 23. október 2019 hafnaði V kröfunni á grundvelli þess að ekki væri um að ræða tjónsorsök sem vátryggingin næði til.

Þessu er M ósammála og vísar í málskoti til gr. 3.1 viðeigandi vátryggingarskilmála, en þar komi fram að félagið bæti skemmdir m.a. af völdum veltu, útafaksturs eða hrops ökutækisins. Samkvæmt almennum málskilningi merki hrap það sama og fall, í orðabókum sé hrap þannig skilgreint sem hrun eða hátt og þungt fall, en orðið hrun eigi sér samheitin fall, hrap, niðurfall og skriða. Enginn áskilnaður sé gerður um sérstaka hæð eða fallþunga svo að um hrun sé að ræða. Ljóst sé að bifreiðin hafi hrapað eða fallið af tjakknum með þeim afleiðingum að tjón varð og falli tjónsatvikið því undir þær tjónsorsakir sem vátryggingin taki til og sé því að réttu bótaskyld.

Í bréfi sínu til nefndarinnar lýsir V þeirri afstöðu sinni að hrap sé ekki það sama og fall, enda verði að vera um að ræða hátt og þungt fall svo að það teljist hrap í skilningi skilmálans. Í þessu tilfelli hafi ekki verið um hrun eða svo hátt fall að ræða að það geti talist hrap í þeim skilningi enda séu ökutæki ekki í mikilli hæð þegar þeim er lyft upp með hefðbundnum tjakki. Þá sé einungis hluta bifreiðarinnar lyft upp með slíkum hætti og geti því ekki verið um að ræða frjálst fall eða hrap bifreiðar. Er bótaskyldu því hafnað.

Í viðbótarathugasemdum sínum ítrekar M áður fram komna afstöðu og vísar sérstaklega til þess að hin þrönga túlkun V á hugtakinu „hrap“ sé í andstöðu við neytendaverndarákvæði 36. gr. b. samningalaga nr. 7/1936. Staðlaðir samningsskilmálar sem eru einhliða samdir af atvinnurekendum skuli þannig vera á skýru, eðlilegu og skiljanlegu máli, og vafi um merkingu þeirra skuli túlkaður neytendum í hag.

Álit:

Af framangreindu má ráða að ágreiningur aðila hverfist um það hvaða skilning beri að leggja í hugtakið „hrap“, og hvort það teljist hrap þegar bifreið sem er lyft með tjakki fellur af einhverjum ástæðum niður af honum. Ekki er í málsgögnum að finna nánari lýsingu á atvikum, þ.e. hvort mistök áttu sér stað við notkun tjakksins eða hvort hann einfaldlega gaf eftir. Þá liggur ekki annað fyrir en að um hefðbundinn tjakk hafi verið að ræða og að einungis einu dekki bifreiðarinnar hafi verið lyft upp með tjakki.

Af setningarfræðilegri uppsetningu skilmálagreinar 3.1 má ráða að orðið „hrap“ eins og það kemur þar fyrir sé nafnorð en ekki sagnorð. Þar sem uppruna sagnorða er þó að leita í nafnorðum verður ekki hjá því komist að skoða bæði orðabókarmerkingu sagnarinnar að „hrapa“ og nafnorðsins „hraps“. Fyrir nefndina hafa verið lagðar skilgreiningar nokkurra orðabóka og hefur þeim sem slíkum ekki verið mótmælt. Samkvæmt Orðabók Menningarsjóðs merkir nafnorðið hrap hrun eða hátt og þungt fall og eru stjörnuhrap og grjóthrap tekin sem dæmi. Samkvæmt sömu heimild merkir sagnorðið að hrapa það að falla eða hrynja og er tekið sem dæmi að hrynja niður stiga og það þegar verð hrapar niður úr öllu valdi, eða snarlækki. Samkvæmt veforðabókinni Snöru merkir sagnorðið að hrapa að falla eða hrynja og að hrapa niður stiga eða hrapa úr klettum eru tekin sem dæmi um notkun þess. Samkvæmt

samheitaorðabók á nafnorðið hrap samheitið hrun, og einnig fall, hrap, niðurfall, skriða, eyðilegging, kollsteypa, gjaldþrot, upplausn og verðfall, en samheiti eru orð sem hafa sömu, eða svipaða, merkingu. Einnig er tekið dæmi um að sá sem sé að hrúni kominn sé kominn á heljarþröm. Þá er sagnorðið að hrapa sagt eiga samheitin að detta, hrynja, lækka eða steypast.

Samkvæmt framansögðu, og verður það jafnframt talið í samræmi við almennan málskilning, verður að telja að „hrap“ vísi til þess þegar eitthvað hrapar í háu og þungu falli, snarlækki eða hrapir niður úr öllu valdi. Verður að telja að dæmi sem tekin eru um notkun orðsins, þ.e. t.d. að hrapa niður stiga, eða hrapa úr klettum, styðji við þá afstöðu. Þá verður einnig að skoða hugtakið „hrap“ í samræmi við staðsetningu þess í tilgreindu skilmálaákvæði en þar segir m.a.: „af eldingu, eldsvoða (ef eldur verður laus) og sprengingu sem stafar af honum, af árekstri, áakstri, veltu, útafakstri eða hrapri ökutækisins, grjóthruni, snjóflóði úr fjallshlið, skriðufalli...“. Að mati nefndarinnar bendir þetta allt til þess að svo að um hrap geti verið að ræða þurfi meira að koma til en það að hluti bifreiðar falli úr lítilli hæð af tjakki, enda geti slíkt ekki talist hátt og þungt fall í líkingu við grjót- eða stjörnuhrap, hrap úr klettum eða niður stiga, né getur það falið í sér snarlækkun á borð við verðhrap. Þá verður ekki talið að fall bifreiðar af tjakki sé í samræmi eða tengslum við önnur atriði sem talin eru upp í umræddu skilmálaákvæði.

Verður samkvæmt framansögðu að hafna kröfu M, enda hefur henni ekki tekist að sýna fram á að bifreið hennar hafi hrapað í skilningi ákvæðisins. Þá verður ekki talið að almennur málskilningur hugtaksins „hraps“ sé á reiki svo tilefni sé til að beita sérstökum túlkunarreglum 36. gr. samningalaga.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr kaskótryggingu bifreiðarinnar A hjá V.

Reykjavík 17. desember 2019
Sóley Ragnarsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson, lögfr.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.